

ชื่อภาคินพนธ์ : การศึกษาประเพณีแห่เทียนพรรษา : กรณีศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นางจิตรา สิทธานาวุฒินันท์
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2549

การศึกษาประเพณีแห่เทียนพรรษา : กรณีศึกษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อศึกษาการพัฒนางานประเพณีแห่เทียนพรรษา และการมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key-Informant) จำนวน 17 ราย ได้แก่ ผู้นำท้องถิ่น ผู้บริหารโรงเรียน นักเรียน คณะกรรมการดำเนินงาน ครู-อาจารย์ที่สอนด้านศิลปะและดนตรีพื้นเมือง พระสงฆ์ หัวหน้าส่วนราชการ ประชาชนชาวบ้าน กลุ่มแม่บ้าน ประชาชน สถิติที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ผลการศึกษามีดังนี้คือ

1. การพัฒนางานประเพณีแห่เทียนพรรษา ช่วงปี พ.ศ. 2543-พ.ศ. 2548 พบว่า มีการพัฒนางานแบ่งออกเป็น 3 ด้านคือ ด้านงบประมาณ ด้านจำนวนภาคีที่เข้าร่วมกิจกรรม และด้านกิจกรรมในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอำเภอพาน

ด้านงบประมาณ ได้รับการสนับสนุนการจัดสรรเงินงบประมาณจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และเอกชน เช่น จากองค์การบริหารส่วนตำบลต่างๆ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย จากเทศบาลตำบลเมืองพาน และจากการบริจาคของผู้มีจิตศรัทธา ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ได้รับเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ด้านภาคีที่เข้าร่วมกิจกรรม พบว่า ในปี พ.ศ.2543 มีหน่วยงานราชการต่างๆ เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 10 หน่วยงาน และจำนวนผู้มาร่วมกิจกรรมในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอำเภอพาน ประมาณ 1,000 คน และในปีต่อ ๆ มา ได้มีการเพิ่มขึ้นเป็นสำคัญ โดยในปี 2548 มีหน่วยงานเข้าร่วม 14 หน่วยงาน และจำนวนผู้มาร่วมกิจกรรมมี 2,500 คน

ด้านกิจกรรมในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอำเภอพาน พบว่า ในงานจัดให้มีกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้คือ รำเซิ้ง การประกวดวงสะล้อ ซอ ซึง ประกวดการแกะสลักต้นเทียน ประกวดต้นเทียนพรรษาประเภทสวยงาม ประเภทความคิด และประกวดขบวนแห่ เป็นต้น โดยในปี พ.ศ. 2543 มีกิจกรรมการประกวดเพียง 4 กิจกรรม และจำนวนหน่วยงานที่เข้าร่วมการประกวดมีไม่ถึง 10 หน่วยงาน และในปีต่อๆมามีหน่วยงานราชการ/ รัฐวิสาหกิจ/เอกชน กลุ่มพลังมวลชนต่างๆ มาร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นทุกปีอาทิเช่น การประกวดขบวนแห่ จากเดิมในปี พ.ศ. 2543 มีหน่วยงานส่งขบวนเข้าร่วมแห่เพียง 10 ขบวน และเพิ่มขึ้นเป็น 16 ขบวน ในปี พ.ศ. 2548 เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมของภาคีต่าง ๆ ในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาอำเภอพาน พบว่า ตั้งแต่ปี ในปี พ.ศ. 2543 มีจำนวนภาคีต่างๆ ทั้งหน่วยงานภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ ชมรม กลุ่มพลังมวลชนต่าง ๆ กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเยาวชน ประชาชน และพระสงฆ์ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี

ข้อเสนอแนะ

1. รัฐบาล ควรส่งเสริมสนับสนุนการจัดงานประเพณีแห่เทียนพรรษาของแต่ละจังหวัด เพื่อเป็นการอนุรักษ์ และสืบทอดประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป ด้วยการจัดสรรเงินงบประมาณให้เพียงพอ และทั่วถึง

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้ความสำคัญและให้ความสนใจในงานประเพณีแห่เทียนพรรษาของท้องถิ่นอย่างเต็มที่ด้วยการสนับสนุนจัดสรรเงินงบประมาณให้เพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม และจัดให้ต่อเนื่องทุกปี

3. สถานศึกษา ชุมชน และวัด ควรมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ประเพณีแห่เทียนพรรษา เช่น จัดหาวิทยากรมาสอนให้แก่ผู้ที่มีความสนใจในกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านต่างๆ อาทิเช่น สะล้อ ซอ ซึง คบมะผาบ ฟ้อนนกก และฟ้อนเจิง การแกะสลักต้นเทียน ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวนี้ในวันจะเลือนหายไปจากสังคมไทย ปัจจุบันขาดความสนใจจากคนรุ่นใหม่ และมีผู้สืบทอดน้อยลง

ABSTRACT

181256

Title of Research Paper : A Study of the Buddhist Lent Candle Parade Festival :
A Case Study of Phan District, Chiangrai Province.

Author : Mrs. Jitra Sitthananuwat

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2006

This qualitative study collected the data by in – depth interview of 17 key informants : local leaders, school administrators, students, the operational committee, folk art music teachers, monks, heads of government agencies, local sages, housewife groups, and people in general. Frequency and percentage were used to describe the data

The findings were briefly described as follows :

1. The development of the Buddhist Lent Candle Parade Festival during 2000 – 2005. Three dimensions were development : budget, number of parties joining the activity and the activities in the festival in Phan District, Chiangrai Province.

Budget. The activity has received funds from various public and private organizations, such as the tambon administrative organization, the Chiangrai province administrative organization, the Tambon Muang Phan municipality, and individual donators since 2000. It has received a larger amount of fund every year.

Parties joining the activity. In 2000, ten public organizations took part in the activities and the number of participation was 1,000 people. In later years, the number has been increasing. In 2005, fourteen public organizations and 2,500 people participated in the activity.

Activities in the Buddhist lent candle parade festival in Phan District. The activities were Serng Dance, the Sa – lor, Saw, Sung music contest, the candle carving contest, the Buddhist lent candle contest in terms of beauty and creativity and the beautiful candle parade contest, and others. In 2000, there only four types of contests and

the number of public organizations joining the activity was less than 10. In later years, more and more public and private organizations, including mass groups have joined the activities. The number of candle parades has increased from 10 to 16 in 2006, for example.

2. In 2000, public and private organizations, state enterprises, clubs, mass groups, housewife group, youth groups, people in general and monks joined the activities. The number has been increasing every year.

Recommendation

1. The government should support the Buddhist lent candle parade festival in each project to conserve local traditions and culture by allocation enough budget to all provinces.

2. The local administrative organizations should fully support the conservation of the Buddhist lent candle parade festival by allocation a larger amount of budget for this activity every year.

3. Educational institutions, the communities and temples should play an active role in conserving the festival. They should invite trainers to train interested people on folk music and dances such as Sa – lor, Saw, Sung , Tob Ba Phab, Phon Nok, and Phon Cherng, and on candle carving so that these things would exist in Thai society. At present, the new generation is hardly interested in them ; thus, there were fewer successors.